

- Σημείωμα του Μιχάλη Πασιαρδή
- Συντελεστές

Πλευρά Α

- 1. Κότσινη Τρανταφυλιά
- 2. Το Πλούμισμαν των Βκιλάρηδων
- 3. Φωνή Ακαθικιώτισσα
- 4. Η Μουζουρού του Μόρφου
- 5. Το Τραούδιν τ' Άη Γιώρκη
- 6. Ο Βοσκός

Πλευρά Β

- 1. Το Ρέσιν
- 3. Τέσσερα τζαι Τέσσερα
- 4. Η Μουζουρού
- 5. Η Λυερή τζ' ο Χάρος

Σημείωμα του Μιχάλη Πασιαρδή

Τον Μιχάλη Ττερλικκά τον πρωτάκουσα σε στέκι, σε καπηλειό. Να ξεδιπλώνει άξαφνα απάνω στο «σ' υγεία σου, γειά σου», τη δυνατή μα κυρίως αυθεντική φωνή του, πάνω σε ρυθμούς και στίχους κυπριακούς.

Άμεση διαπίστωση φωνή κυπριακή σε όλο της το βάθος και το ηλόχρωμά της, φωνή με αλήθεια και βάσανο, ξεδιπλωμένη στα κύματα του μερακιού, φωνή που εγγράφεται σίγουρα ως γνησιότατο στοιχείο του τόπου μας.

Είναι σημαντικό τώρα το γεγονός αυτού του δίσκου όπου ο Μιχάλης Ττερλικκός ερμηνεύει αυτή τη σειρά με κυπριακά τραγούδια. Μια προσφορά είναι για τον πολιτισμό μας που εύχομαι να συνεχιστεί.

Συντελεστές:

Επιλογή τραγουδιών – Δόμηση – Ερμηνεία: Μιχάλης Ττερλικκός
Μουσική Επιμέλεια: Ευαγόρας Καραγιώργης

Έπαιξαν:

Κούλλης Φυλακτού: Βιολί, Λαούτο, κρουστό.

Σωτήρης Μπότσαρης: Πιθκιαύλιν

Ευαγόρας Καραγιώργης: Λαούτο στα τραγούδια,
«ΟΒοσκός» και «Η Λυερή τζ' ο Χάρος»

Εξώφυλλο: Ευγενία Βασιλούδη.

Φωτογραφίες: Twins LTD & Παντελή Χ'΄ Φραγκίσκου.

Η ηχογράφηση έγινε τον Μάιο του 1991 στο στούντιο “Music Works”
με ηχολήπτη τον Παντελή Χ'΄ Φραγκίσκου.

Στίχοι Τραγουδιών:**Πλευρά Α****1. Κότσηνη Τρανταφυλιά**

Κότσηνη τρανταφυλιά μου, άμαν! Άμαν!
Τζαι ψουμίν μου χάσικον
τζ' έλα κλούθα μου να πάμεν φως μου
τζ' αν σ' αφήσω 'ν άδικον. Κρέμμασ' τα μαλιά σου κάτω, άμαν! Άμαν!
Τζ' άφης' τα να κρέμμουνται.
Να σιεπάσουν τα βυζιά σου φως μου
Τζ' έτα πού'σια φαίνονται.

Κότσηνη τρανταφυλιά μου, άμαν! Άμαν!
Έφκ' αππέξω στο στενόν
να μου δώκ' η μυρωθκιά σου φως μου
να μου γειάνεις τον καμόν.

Κότσηνη τρανταφυλιά μου, άμαν! Άμαν!
Πόψε να 'σεις ανοιχτά
να 'ρτω τζει να σε ποτίσω φως μου
ίσια τα μεσάνυχτα.

2. Το Πλούμισαν των Βκιάληδων

Κάμετε τόπον άρκοντες τζαι κύκλον οι παπάες
να πα' να δω τ' αντρόνον που τες αναρκομάες.

Ωρα καλή σου νιόγαμπρε, ώρα καλή τζαι γειά σου
μούσκους τζαι ροδοστέμματα στα καμαρόφρυδά σου.

Νιόγαμπρε που να σιαίρεσαι, νιόγαμπρε που να ζήσεις
τζ' αν θέλεις το χαττήριν μας τωρά να μας πλουμίσεις.

Ποσαιρετώ σε νιόγαμπρε τζαι φεύκα από σέναν
τζαι πάω εις την νιόνυφην, τα μμάθκια τα μελένα.

Είν' τα καμες της μάνας σου τζ' εν' να σε ξενητέψει;
Έσω 'να μπεί τζ' έσσω να φκεί εσέναν θα γυρέψει.

Εζύμωσεν ο πλάστης μου τζ' έκαμεν σε ζυμάριν
τζ' εθκιάρτισεν σου το κορμίν με το μαρκαριτάριν.

Θέλω να φύω που δαμαί μα πάλαι εν κνάρω
τζαι το νεπέττιν έππεσεν στον πρώτον τον κουμπάρων.

Έρτα κουμπάρε τζαι σε σέν' για να σε σιαιρετήσω
να πλουμίσεις τζ' ύστερις πκιόν εν' να παραιτήσω.

Κατατροσιήζω το νερόν να πα' στην δοξαμένην
να πιάσ' αντάτζιν το χωρκόν να σου 'βρω χαρτομένην.

Λάλώ σας το που τα τωρά τζαι πρίχου να νυχτώσει
πως δεν ταράσσω που δαμαί ώστι να ξημερώσει
να δω το πιάτον ξήσειλον ριάλια να γεμώσει

Σχόλιον: Τα δίστιχα αυτά τραγουδιούνταν στο χωριό μου Καπούτι από τους οργανοπαίχτες όταν επέστρεφε το αντρόγυνο από την εκκλησία, έξω από την πόρτα του καινούργιου σπιτιού. Ήταν κυρίως δίστιχα με ευχές και παινήματα για το αντρόγυνο και τον κουμπάρο με αντάλλαγμα το πλούμισμα. Ένας από τους οργανοπαίχτες κρατούσε ένα γυάλινο πιάτο για να βάζουν μέσα τα κέρματα και κτυπώντας το ρυθμικά στο άλλο του χέρι κρατούσε με τον ήχο των κερμάτων ρυθμό στη μελωδία

3. Φωνή Ακαθικιώτισσα

Ω! Τζ' εξέβην τζ' εθκιανεύτηκεν
μέσ' στες βασιλιτζιές της.

Ανόιν πάσ' ανόιν

Ω! Τζ' εθ' μαπωσεν τον ήλιον
απού τες ομορκιές της.

Καταραμένον σόιν.

Τα θκυό βυζιά του κόρφου της
εν' μάλαμαν κοματίιν.

Να την βουρώ που ταπισόν
την νιότην μο' χασά την.

Θεέ μου καταξίωσ' με

ας εν' τζαι στ' όρομάν μου.

Μεσ' τα σιονάτα στήθη της
να γράψω τ' όνομάν μου.

Τον άξαμον της βούκκας της
στην πούγκαν μου κρατώ τον.

Τζ' αντάν να της αττυμηθώ
βκάλλω τον τζαι φιλώ τον.

Άρκον πο' ννα με βάλουσιν
στο νεκρικόν το χώμαν.

Τζιαμαί ννα βάλω μιαν φωνήν
πως σ' αγαπώ ακόμα.

4. Η Μουζουρού του Μόρφου

Τον τοίχον τον παλιότοιχον
εν' να τον ασπρογιάσω
τζαι την αγάπην την παλιάν
εν' να την πολογιάσω.

Όφφου! Όφφου!
Ρα μουζουρού του Μόρφου
τζ' έκαμες με τζ' επέλλανα
για θκυό βυζιά του κόρφου.

Τζ' αν πάει τζ' αγκαλέσει με
τζαι πει πως την αγάπουν
λαλώ τζ' εγώ πως μ' έτρεσιεν
στες στράτες που 'παρπάτουν

Έλα! Έλα, μαζί μου παίξε γέλα
τζ' έχω αγκάλες ανοιχτές
τζ' όποτε θέλεις έλα.

Τζ' αν πάει τζ' αγκαλέσει με
τζ' είνταν πον' να μου κάμει;
Έν' να με βάλει φυλακήν
τζ' εν' να ρτει να με φκάλει.

Όφφου! Όφφου! ...

Έκαμες με τζ' επέλλανα
τζαι 'κόμα 'να πελλάνω
όσπου θωρώ τες βούτσες σου
τζ' αν τα φιλιά μου πάνω.

Έλα! Έλα! ...

5. Το Τραούδι τ' Άη Γιώρκη

Αδέ μαντάτον σκοτεινόν χαπάγκα μαυρισμένα
πού εδειξαν οι ασεβείς στον κόσμον λυπημένα.
Επιάνναν τους χριστιανούς τζαι τους εβασανίζαν
το σώμαν τους μεσ' τα λαμπρά το μαυροκατσουρίζαν.
Ο Άγιος Γεώργιος Από την Παλαιστίνη
επήεν τζ' επολέμησεν για την χριστιανοσύνην.
Αγάπαν τον ο βασιλιάς γιτ' ήتون παλληκάριν
τζ' έστησεν τον πουπανωθκιόν στ' ασκέριν φλαμπουράρην.

Ενίκησεν τον Δέκιον απόυ 'τον βασιλέας
τζ' αφάνησεν τα είδωλα που τον ναόν της Ρέας.
Επρόσταξεν ο βασιλιάς τζαι με την συντροφικιάν του
να φέρουσιν τον Άγιον δεμμένον εμπροστά του.
Γεώργιε, Γεώργιε, έλα να θυσιάσεις
τζαι βάλλω σε στα βάσανα που σπλάχνα να σπαράξεις.
Τα βάσανά σου βασιλιά εν' των μωρών παιχιθικια
τζαι δεν αρνούμαι το Γριστόν να προσκυνώ σανίθικια.

Πα' στον τροχόν καρφώσασιν ξύλα πελεκημένα
μεσ' τα σανίθικια μπήξασιν ξουράφκια κονισμένα.
Τότε γυρίζουν τον τροχόν επάνω στα ξιουράφκια
τζαι το κορμίν τ' Άη Γιωρκού εκάμαν το κομμάθικια.
Ευτός κατέβην άγγελος εξ' ουρανού Κυρίου
τζ' εγιάτρεψεν τον Άγιον εμπρός του συνεδρίου.
Εθύμωσεν ο Δέκιος δεν ημπορεί να κάτσει.
Ευτός εγύρεψεν λαμπρόν μέσα να τον πετάξει.

Απού τους πόνους τους πολλούς ο Άγιος εφύρτην
τζ' επρουμουττήστην εις την γην χαμαι τζ' επροσευχήθην.
Αλοιμόνον! Αλοιμόνον! Χριστέ μου τζαι Θεγιέ μου
τωρά που με καστιωρούν έλα βοήθησέ μου.

Τζαι πολοάτ' ο μιαρός να του ανεελάσει
πούν το Χριστόν Γεώργιε να 'ρτει να σε ποσπάσει;
Ευτός εγίνηκεν σεισμός ούλλα σκοτεινιαστήκαν
τζαι του Αγίου οι πληγές ευτός εγιατρευτήκαν.

Ευτύς πιστέψαν στον Χριστόν ούλλοι οι αφεντάδες
τζ' οι στρατιώτες πού 'σανε χαζίριν θκυό χιλιάδες.
Γινήκασιν Χριστιανοί ούλλοι με την αράδα.
Βαφτίστην τζ' η βασίλισσα, την λέγαν Αλεξάνδραν.

Σκολάννω τζαι αφήννω σας τ' αγίου βοθηϊαν
τζαι του τζαιρού χαρούμενοι τζαι με καλήν υγείαν

Σχόλιον: Το Τραγούδι αυτό είναι μακροσκελές και αποτελείται από 196 στίχους. Προέρχεται δε από το χωριό μου Καπούτι. Το τραγουδούσαν οι ψάλτες και άλλοι καλλίφωνοι με τη σειρά, την ημέρα της γιορτής του Αγίου Γεωργίου μετά την περιφορά της εικόνας. Σύμφωνα με μαρτυρίες γερόντων συγχωριανών μου το τραγούδι αυτό έχει ηλικία τουλάχιστον 200 χρόνων.

6. Ο Βοσκός

Εγώ βοσκός γεννήθηκα
στης μάντρας το στιάδιν
τζαι το κορμίν μου το φτωχόν
τζει μέσα 'να ποθάνει. Γειά σας πεύτζοι τζαι πλατάνοι
τζαι μερσήνια ζηλευτά.
Σείς δεν ξέρετε τον χάρο
μα ούτε τ' άσπρα γηρατεία.

Όταν πεθάνω θάψτε με
στου κοπαθκιού την βρύσην
από' σιει δίπλα αψηλόν
τζ' όμορφον τζυπαρίσιν.

Γειά σας πεύτζοι ...

Πλευρά Β

1. Το Ρέσιν

Ω! Παναΐα της κορφής με το θρονίν στην μέσην
Έλα τζ' εσού βοήθα μας ν' αλέσουμεν το ρέσιν.

Ο ήλιος πα' στον ουρανόν κοντεύκει εις την μέσην
τζ' εν ώρα ν' αρκηνήσουμεν ν' αλέσουμεν το ρέσιν.

Στο κάθε σιερομύλιν μας κάτσετε θκυό ζευκάριν
ν' αλέσετε το ρέσιν της με τραουθκιάν τζαι χάριν.

Σαρανταπέντε γερανοί τζ' ένας ατός στην μέσην
ελάτε κοπελλούες μου να πλύννουμεν το ρέσιν.

Αλέστηκεν επλύθηκεν το ρέσιν με τραούθκια
τζαι δώστε το του μάειρα να μπει μεσ' τα χαρκούθκια

3. Τέσσερα τζαι Τέσσερα

Τέσσερα τζαι τέσσερα γίνονται οκτώ
τέσσερα παλληκάρκα πάσιν στον πόλεμον.

Στην στράταν που πααίνασιν επεινάσασιν
εκάτσασιν να φάσιν μα εδιψάσασιν.

Γυρεύκουν νάβρουν βρύσην απάνω στο βουνόν
τζ' ήβρασιν έναν λάκκον των εκατόν ορκών.

Ερίψαν το λαχνίν τους πκοιός εννά κατεβεί
τζαι έππεσεν ο κλήρος πάνω στον πιο μιτσύν.

Δέστε με αδέρκια μου τζ' εγιώ 'ννα κατεβώ
μεσ' το ερημολάτσιν να βκάλω το νερόν.

Τζαι τότες τα αδέρκια του τον σφιχτοδέσασιν
μεσ' το ερημολάτσιν τον κατεβάσασιν.

Εφκάρτε με αδέρκια μου γιατ' ήβρα το νερόν
εν' κότσινον τζ' εν' μαύρον μα τζαι φαρματζερόν.

Τζ' ώσπου να τον τραβήσουσιν τζαι να τον βκάλουσιν
οι όφεις τζαι τα φίθκια τον μισοφάασιν.

Να πείτε της μανούλλας μου στα μαύρα να ντυθεί
γιατί τον γιον της τον μιτσύν εν θα τον ξαναδεί.

4. Η Μουζουρού

Έλα να πάμεν μουζουρού. Τζει!
Τζει στα βουνά τ' Ακάμα
που δύνν' ο ήλιος γλήγορα, μάνα μου!
Να ππέσουμεν αντάμα.
Τζ' α! Μουζουρού Χι!
Τζ' α! Μουζουρού Χου!
Τζ' α! Μουζουρού του Χι! Χι! Χι!
Του Χου! Χου! Χου!
Του Χα! Χα! Χα!
Τζ' α! Μάνα μου.

Εφίλησα την Μουζουρούν. Τζει!
Μεσ' έναν σταυροδρόμιν.
Που τότε πα' στα σειλιη μου
εν τζείν' η γλύκα 'κόμη

Τζ' α! Μουζουρού Χι! ...

Νάτουν που να 'χα σήμερα. Τζει!
Μάλι μου την Αθήναν
έδκιουν της την για να μου θκιά
έναν φιλίν τον μήναν.

Τζ' α! Μουζουρού Χι! ...

Π' αγγρίστην αναστέναξα. Τζει!
Είσην καρτζίν μου ράστιν
εφτά χωρκά κατά σειράν
τζ' έπιασεν τα η βράστη!

Τζ' α! Μουζουρού Χι! ...

5. Η Λυερή τζ' ο Χάρος

Που δύσην ως ανατολήν τζ' απού βορράν ως νότον
τζ' απού τα πέρατα της γης τον κόσμον προσκαλώ τον.

Δώστε μου λλίην ακρόασιν για να σας τραουδήσω
τζ' ούλλους σας μιάλους τζαι μιτσούς εννά σας κλαμουρίσω.

Μια λυερή μια όμορφη πάαινεν στο περβόλιν
τζ' εσύναεν τραντάφυλλα τζ' έκαμνεν τα σερβόλιν.

Ο χάρος την αντάμωσεν στο δρόμον τζαι της λέει:

- Ωρα καλή σου λυερή τζαι κόρη παινεμένη.

- Καλώς τον τζαι τον χάρονταν στον μαύρον καβαλλάρην
που βρέθηκεν στην στράταν μου έννεν καλόν σημάιν.

- Τράβα το κόρη λυερή τ' αππάριν να ποδρώσει
στον λάκκον τράβα πότις' το τζαι πρίχου να νυκτώσει.

- Εν μ' έμαθεν η μάνα μου κτηνά να βαιλίζω
την προίκαν μου μερόνυχτα έσει με τζαι πλουμίζω.

- Έναν μαντήλιν κέντα μου στο στήθος μου ν' απλώσω
τζαι πόσα κάμιν' ο κόπος σου εγιώ να σε πκιερώσω.

- Εν έχω χάροντα τζαιρόν μαντήλιν να κεντήσω
η μάνα μου με καρτερά έσσω μου να γυρίσω.

Τον πάτσον της τον έδωκεν πονεί την τζεφαλήν της
τζ' η μάνα μεσ' στα κλάματα της κόρης της λαλεί της:

- Κέντα του κόρη κέντα του πέρκιμον τζαι χορτάσει
βάρτου την μαυροθάλασσαν με το караβοστάσιν.

Κέντα την γην με τα δεντρά, τον ουρανόν με τ' άστρη
τους κάμπους τζαι τους ποταμούς τα όρη τζαι τα δάση.

Τζαιρόν ο χάρος εν διά, στην μάναν του την παίρνει
λαλεί της: - Μάνα μου καλή, μάνα μου παινεμένη,

στρώννε τραπέζιν να δειπνά κρεββάτιν να τζοιμάται,
η λυερή που σούφερα τζ' εμείναν ν' αττυμάται.

- Γιέ μου, μεν παίρνεις όμορφες, γιέ μου τες νιές μεν παίρνεις
μεν παίρνεις τα μιτσιά μωρά τζαι μάνες φαρμακώννεις.

- Να μεν παίρνω τες όμορφες, τες νιες να τες λυπούμαι,
να μεν παίρνω μιτσιά μωρά, χάροντας εν λουσύμαι.

Σχόλιον: Το τραγούδι αυτό είναι δημοτικό, του οποίου διασκεύασα μερικούς στίχους για σκοπούς ομοιοκαταληξίας. Ο στίχος είναι δεκαπεντασύλλαβος και ταιριαζεί απόλυτα στην πιητάρική φωνή.